

СТАНОВИЩЕ

относно конкурс за доцент по 2.3. Философия, обявен от Института за изследване на обществата и знанието при БАН – София за нуждите на секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики”

от проф. д-р Христо Тодоров, департамент „Философия и социология” в Нов български университет

Конкурсът за доцент по 2.3. Философия е обявен от Института за изследване на обществата и знанието при БАН – София за нуждите на секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики” в бр. 53 на „Държавен вестник” от 18 юни 2013 г. със срок от два месеца от публикуването на съобщението.

Единствен кандидат по този конкурс е д-р Марина Иванова Бакалова, главен асистент в секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики” на Института за изследване на обществата и знанието при БАН. Кандидатката отговаря на условията за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”. През 2005 г. тя е придобила образователната и научна степен „доктор” след успешна защита на дисертация на тема „Проблемът за рационалността в когнитивната наука” .

Като хабилитационен труд д-р Марина Бакалова е представила за участие в конкурса монографията „Знаем ли нещо за външния свят? Въпроси от съвременната аналитична философия и епистемология на възприятието”, изд. „Звезди” София 2012, заедно с още 5 статии и студии като всички те са публикувани след 2005 г., годината на придобиване на докторска степен. Четири от тези статии са на английски език. Публикациите, с които кандидатката участва в конкурса, са в областите на епистемологията и философията на съзнанието.

Монографичният труд „Знаем ли нещо за външния свят? Въпроси от съвременната аналитична философия и епистемология на възприятието” представлява изследване върху един отдавнашен философски проблем – проблемът за възможността на знание за външния свят въз основа на сетивни възприятия. Това е централният проблем, повдигнат от философския скептицизъм. Неговото разрешаване би било отговор на скептичните аргументи срещу възможността на знанието за външния свят. Затова и изследването на Марина Бакалова следва да се чете като отговор на скептицизма. Този отговор се ситуира в рамките на съвременната философия на съзнанието като представя широките дискусии върху проблематиката на възприятието,

водени в нея, взема критично отношение към формулираните в нея основни позиции и оперира с разработените в нея интелектуални инструменти. В началото авторката напълно оправдано прави разграничение между две основни разновидности на скептицизма. Единият, скептицизмът от Хюмов тип поставя под въпрос връзката на нашите възприятия с външния свят, докато вторият – скептицизмът от Декартов тип проблематизира възможността на знание за външния свят, основано на възприятия. Хюмовият скептицизъм е по-радикален и по-труден за опровергаване. Ето защо ако се намери начин той да получи убедителен отговор, това би създало условия да се отговори и на скептицизма от Декартов тип. В своето изследване Марина Бакалова търси отговори най-вече на тази първа разновидност на скептицизма. Диференцирано и коректно тя представя основните позиции съвременните дискусии върху възприятието във философията на съзнанието и въз основа на това формулира своето предложение за решение на проблема за връзката между човешките възприятия и външния свят. Това предложение е отговор на главния скептически аргумент – аргументът за психологическата неразличимост между възприятието на външни обекти, от една страна, и илюзията и халюцинацията, от друга. По вид това предложение има място в т. нар. „дизюнктивизъм“ – теорията на възприятието, според която като състояние на ума възприятието обхваща в себе си външен обект, а състоянията на илюзия и халюцинация – само сетивно явление. Специфичното за дизюнктивисткото предложение на Марина Бакалова е, че различаването на двете състояния става на базата на упражняването на две различни способности. В заключителната глава на монографията авторката показва как действат тези две способности. Изследването включва и кратък речник на специализираните термини, който е много полезен за разбирането на текста. Авторката е посочила три приноса на своето монографично изследване. Всички те са действителни и са формулирани коректно.

Статиите, с които кандидатката участва в конкурса, са посветени на различни специфични проблеми на съвременната епистемология и философия на съзнанието. Само една от тези статии има връзка с хабилитационния труд. В представените статии авторката демонстрира дълбоко и детайлно познаване на актуалните дискусии и релевантната изследователска литература, както и способност за самостоятелно критично отнасяне към тях. Прави отлично впечатление, че тя е независим и пълноценен участник в съвременните международни дискусии по редица теоретични въпроси. Приносите на статиите, посочени от авторката, са също така формулирани

коректно и защитени в съответните публикации. В авторската справка са посочени три случая на цитиране на публикации на кандидатката в чужбина.

Добър атестат за изследователската активност на Марина Бакалова са нейните многобройни участия в международни и национални научни форуми. Посочени са над 40 такива участия като повечето са в чужбина. Активна е и найната проектна дейност – участвала е в общо седем научно-изследователски проекта.

Марина Бакалова има опит в университетското преподаване. През периода 2007-2010 г. е водила семинари в курса „Философия и когнитивна наука” от бакалавърска програма „Философия” в СУ „Св. Кл. Охридски”, а през периода 2011-2013 г. – курса „Основи на когнитивната наука” от магистърската програма „Философия на съзнанието и езика” в СУ. Била е научен ръководител на две магистърски дипломни работи в СУ.

Като обществена дейност на кандидатката следва да се отбележи, че от 2008 г. тя е член на редакционната колегия на международното научно списание *Balkan Journal of Philosophy*, а от 2012 г. – председател на Българското общество по аналитична философия.

Заклучение: С досегашната си работа като учен и преподавател Марина Иванова Бакалова защитава убедително кандидатурата си да бъде избрана за доцент по 2.3. Философия в секция „Знание и реалност: модели, методологии и евристики” на Института за изследване на обществата и знанието при БАН – София и като член на Научното жури аз ще гласувам ЗА нейния избор.

Подпис:

София, 26 ноември 2013 г.